

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Освітній рівень: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

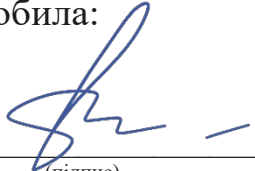
<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>20</u>	<u>14</u>	<u>56</u>	<u>90</u>	<u>1</u>

Київ-ЗФУУ
2025

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», Спеціальність: С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року).

Програму навчальної дисципліни розробила:

Доктор психологічних наук,
професор кафедри психології

(підпис)

В. Синякова

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

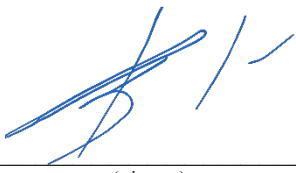
Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПП «Психологія»

(підпис)

І. Клименко

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) „__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни Обов'язкова Мова навчання Українська	
Змістових модулів - 4	Спеціальність: С4 Психологія Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		1-й	
		Семестр	
			1-й
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		Лекції (год.)	
		20	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 2 год.;	Ступень вищої освіти - Бакалавр	Практичні(год.)	
		14	
		Самостійна робота(год.)	
		56	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
			Залік

2.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є ознайомлення студентів з предметом, структурою, завданнями та сучасним станом психологічної науки, формування уявлення про професію психолога, її місце в системі наук і сферу практичного застосування психологічних знань.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» є:

1. Формування у студентів цілісного уявлення про психологію як науку, її предмет, об'єкт, основні категорії, методи та місце в системі сучасних наук.
2. Ознайомлення з історією розвитку психології, основними науковими школами, напрямками та сучасними тенденціями розвитку психологічної думки.
3. Розкриття змісту, структури та видів професійної діяльності психолога, сфер його практичного застосування, етичних і правових засад роботи.
4. Формування розуміння професійної компетентності психолога та вимог до його особистісних якостей і професійних умінь.
5. Розвиток навичок професійного самопізнання, самооцінки та рефлексії власних мотивів і здібностей до психологічної діяльності.
6. Виховання мотивації до навчання, усвідомлення значущості обраної

професії та прагнення до особистісного і професійного зростання.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Забезпечення підготовки фахівців у галузі психології здійснюється за системним принципом наступності дисциплін, що формують у студентів поступове оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками та професійними компетентностями.

Пререквізити:

Оскільки дисципліна «Вступ до спеціальності» викладається у першому семестрі першого року навчання, пререквізитів немає.

Постреквізити:

Засвоєння курсу «Вступ до спеціальності (Психологія)» є базою для подальшого вивчення таких навчальних дисциплін:

- Загальна психологія – для формування системних знань про психічні процеси, стани та властивості особистості.
- Психологія особистості – для розуміння закономірностей розвитку, структури та динаміки особистості.
- Методи психологічних досліджень – для засвоєння принципів організації наукових досліджень у психології.
- Психодіагностика – для набуття практичних умінь у вивченні психічних властивостей людини за допомогою науково обґрунтованих методик.
- Психологічне консультування – для застосування базових теоретичних знань у професійній діяльності психолога-практика.
- Етика професійної діяльності психолога – для формування професійної ідентичності, моральних та етичних принципів у роботі психолога.

2.5. Результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Психологія як наука і галузь знань

Тема 1. Психологія як наука: предмет, об'єкт, завдання. Психологія в системі наук. Основні категорії психології. Сучасне розуміння предмета психології. Значення психологічних знань у житті людини.

Тема 2. Історичний розвиток психології. Витоки психологічних знань у філософії, медицині, природничих науках. Становлення наукової психології в XIX–XX ст. Основні школи та напрями: психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, когнітивна та гуманістична психологія. Розвиток української психології.

Тема 3. Галузі сучасної психології. Основні напрями: загальна, вікова, педагогічна, соціальна, клінічна, організаційна, юридична, спортивна, авіаційна, військова психологія тощо. Міждисциплінарні зв'язки.

Змістовний модуль 2. Методологічні основи психології

Тема 4. Методи психологічного пізнання. Теоретичні, емпіричні та психодіагностичні методи. Спостереження, експеримент, опитування, тестування, аналіз продуктів діяльності. Етичні вимоги до досліджень.

Тема 5. Організація наукових досліджень у психології. Поняття наукового дослідження, його структура: проблема, мета, завдання, гіпотеза, об'єкт і предмет, вибірка, методи. Етапи проведення психологічного експерименту.

Тема 6. Академічна доброчесність у психологічній освіті. Принципи доброчесності: об'єктивність, чесність, повага до авторського права. Типові порушення та способи їх уникнення. Академічна культура психолога-дослідника.

Змістовний модуль 3. Психологічна професія і професійна етика

Тема 7. Психолог як фахівець: зміст і структура професійної діяльності. Основні напрями роботи психолога. Види діяльності: наукова, освітня, консультативна, психотерапевтична, експертна. Вимоги до кваліфікації фахівця.

Тема 8. Етичні засади професійної діяльності психолога. Міжнародні та національні етичні кодекси. Принципи конфіденційності, компетентності, поваги до клієнта. Типові етичні дилеми у практиці психолога.

Тема 9. Комунікативна культура психолога. Особливості професійного спілкування. Емпатія, активне слухання, толерантність, невербальні засоби комунікації. Бар'єри у спілкуванні. Формування комунікативної компетентності майбутнього психолога.

Змістовний модуль 4. Особистісний і професійний розвиток психолога

Тема 10. Самопізнання і професійна ідентичність психолога.

Професійно важливі якості: емпатія, рефлексивність, відповідальність, стресостійкість. Формування професійної мотивації, цінностей і цілей. Етапи професійного становлення.

Тема 11. Професійне саморозвиток і кар'єра психолога. Шляхи професійного зростання, самоосвіта, участь у тренінгах, конференціях, асоціаціях психологів. Академічна та практична кар'єра в сучасному світі.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.
1	2	3	4	5
Модуль 1. Психологія як наука і галузь знань				
1. Психологія як наука: предмет, об'єкт, завдання	9	2	2	5
2. Історичний розвиток психології	9	2	2	5
3. Галузі сучасної психології	9	2	2	5
Модуль 2. Методологічні основи психології				
4. Методи психологічного пізнання	8	2	1	5
5. Організація наукових досліджень у психології	8	2	1	5
6. Академічна доброчесність у психології	8	2	1	5
Модуль 3. Психологічна професія і професійна етика				
7. Психолог як фахівець: зміст і структура професійної діяльності	8	2	1	5
8. Етичні засади професійної діяльності психолога	8	2	1	5
9. Комунікативна культура психолога	8	2	1	5
Модуль 4. Особистісний і професійний розвиток психолога				
10. Самопізнання і професійна ідентичність психолога	7	1	1	5
11. Професійний саморозвиток і кар'єра психолога	8	1	1	6
Усього:	90	20	14	56

5. Тематика практичних занять з дисципліни

Тема 1. Психологія як наука: предмет, об'єкт, завдання

Мета: сформувати у студентів розуміння предмета та об'єкта психології, її місця в системі наук.

Питання для обговорення:

1. Що є предметом і об'єктом сучасної психології?
2. У чому полягає специфіка психологічного знання?
3. Як психологія пов'язана з біологічними, соціальними та гуманітарними науками?
4. Яку роль психологічні знання відіграють у житті людини?

Тема 2. Історичні етапи розвитку психології

Мета: ознайомити студентів з основними школами та напрямками розвитку психологічної науки.

Питання для обговорення:

1. Які етапи становлення пройшла психологія як наука?
2. У чому полягають відмінності між психоаналізом, біхевіоризмом і гуманістичною психологією?
3. Який внесок зробили українські вчені у розвиток психології?
4. Які сучасні тенденції розвитку психологічної науки?

Тема 3. Галузі сучасної психології

Мета: розкрити багатоманітність напрямів застосування психологічних знань у різних сферах діяльності.

Питання для обговорення:

1. Які існують галузі психології та їх особливості?
2. У чому полягає специфіка діяльності практичного психолога в освіті, медицині, бізнесі, спорті тощо?
3. Які компетентності необхідні для роботи в різних галузях психології?

Тема 4. Методи психологічного пізнання

Мета: навчити розрізняти та описувати основні методи психологічних досліджень.

Питання для обговорення:

1. Що таке метод у психології?
2. Які основні методи використовуються у психологічних дослідженнях?
3. Як забезпечується достовірність і валідність результатів дослідження?
4. Які вимоги висуваються до проведення психологічних експериментів?

Тема 5. Академічна доброчесність у психології

Мета: сформувати у студентів розуміння важливості дотримання принципів академічної доброчесності у навчанні та дослідженнях.

Питання для обговорення:

1. Що таке академічна доброчесність?
2. Які порушення найчастіше трапляються у студентському середовищі?
3. Як уникати плагіату та коректно посилатися на джерела?
4. Чому чесність є важливою складовою професії психолога?

Тема 6. Психолог як фахівець: сфери діяльності та компетентності

Мета: ознайомити студентів із професійними ролями та завданнями психолога.

Питання для обговорення:

1. У яких сферах працює сучасний психолог?
2. Які професійні ролі може виконувати фахівець із психології?
3. Які основні компетентності має мати психолог?
4. Які вимоги ставляться до його особистісних якостей?

Тема 7. Етичні засади професійної діяльності психолога

Мета: сформуванати уявлення про етичні принципи, норми та стандарти діяльності психолога.

Питання для обговорення:

1. Які основні принципи професійної етики психолога?
2. У чому полягає відповідальність психолога перед клієнтом і суспільством?
3. Як вирішувати етичні дилеми у практиці психолога?
4. Яке значення має дотримання конфіденційності?

Тема 8. Комунікативна культура психолога

Мета: розвивати навички ефективного спілкування та емпатійного слухання.

Питання для обговорення:

1. Які риси характеризують професійне спілкування психолога?
2. Що таке емпатія та активне слухання?
3. Які існують бар'єри в комунікації та як їх долати?
4. Як розвивати власну комунікативну культуру?

Тема 9. Самопізнання і професійна ідентичність психолога

Мета: сприяти розвитку рефлексії та усвідомлення власної професійної мотивації.

Питання для обговорення:

1. Що таке самопізнання та саморефлексія?
2. Як вони впливають на становлення майбутнього психолога?
3. Які професійно важливі якості має розвивати психолог?
4. Як формується професійна ідентичність фахівця?

Тема 10. Професійний саморозвиток і кар'єра психолога

Мета: ознайомити студентів із можливостями професійного зростання та напрямками кар'єрного розвитку.

Питання для обговорення:

1. Що таке професійний саморозвиток і чому він важливий для психолога?
2. Які шляхи підвищення кваліфікації існують у сучасній психології?
3. Як планувати власну кар'єру в психологічній сфері?
4. Яке значення має участь у професійних об'єднаннях та конференціях?

Тема 11. Професійна етика та відповідальність психолога

Мета: Сформуванати у студентів усвідомлення значення професійної етики, моральної відповідальності та дотримання стандартів поведінки у практичній діяльності психолога.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає моральна та професійна відповідальність психолога перед клієнтом, колегами, суспільством?
2. Які етичні кодекси регулюють діяльність психологів (національні та міжнародні)?

3. Які типові етичні порушення трапляються у роботі практичного психолога?
4. Як діяти у випадках професійних чи моральних дилем?

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологія як наука: предмет і завдання 1.Опрацювати основну літературу. 2.Скласти схему «Місце психології серед наук».	5
2	Історичні етапи розвитку психології. 1.Підготувати презентацію про одного з видатних психологів (В. Вундт, З. Фрейд, К. Юнг, Ж. Піаже, Г. Костюк)	5
3	Галузі сучасної психології 1.Зібрати приклади діяльності психологів у різних сферах (освіта, бізнес, медицина, спорт тощо) та оформити у вигляді таблиці.	5
4	Методи психологічного пізнання. 1.Ознайомитися з методами спостереження, анкетування, тестування; проаналізувати одну методику.	5
5	Організація наукового дослідження. 1.Розробити схему психологічного дослідження (тема, мета, гіпотеза, метод).	5
6	Академічна доброчесність. 1.Ознайомитися з Кодексом академічної доброчесності. 2. Підготувати приклади порушень і їх наслідків.	5
7	Психолог як фахівець. 1. Проаналізувати вимоги до професійної підготовки психолога; порівняти з власними очікуваннями	5
8	Етичні норми професійної діяльності. 1. Ознайомитися з Кодексом етики психолога (Українська спілка психотерапевтів, EFPA); скласти таблицю етичних принципів	5
9	Комунікативна культура психолога 1.Проаналізувати власний комунікативний стиль (тестування або спостереження).	5
10	Самопізнання і професійна ідентичність. 1. Підготувати есе «Мої мотиви вибору професії психолога»	5
11	Професійний саморозвиток і кар'єра психолога 1. Розробити індивідуальний план професійного розвитку на період навчання	5
12	Узагальнення матеріалу курсу. Підготовка до заліку: повторення основних понять, термінів, концепцій	6
Всього		56

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності»

використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Вступ до спеціальності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
20%	5%	20%	5%	20%	5%	20%	5%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Поточне оцінювання	Модульний контроль 3	Поточне оцінювання	Модульний контроль 4
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (3 заняття, 3 теми – 3 оцінки). 2. Модульний контроль 1 проводиться на 3 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (3 заняття, 3 теми – 3 оцінки). 2. Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (3 заняття, 3 теми – 3 оцінки). 2. Модульний контроль 3 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 3 виставляється на підставі виконання письмового завдання.		Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (2 заняття, 2 теми – 2 оцінки). 2. Модульний контроль 4 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 4 виставляється на підставі виконання письмового завдання.	

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)

65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	1-12
2	Наявність доступу до мережі Інтернет	
3	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела:

1. Максименко С. Д. *Загальна психологія: підручник*. — Київ: Центр учбової літератури, 2020. — 480 с.
2. Панок В. Г., Чепелева Н. В., Гуменюк О. Є. *Вступ до спеціальності «Психологія»*. — Київ: Академвидав, 2018. — 256 с.
3. Костюк Г. С. *Психологія: навчальний посібник*. — Київ: Вища школа, 2019. — 312 с.
4. Коробка Л. М. *Професійна діяльність психолога*. — Київ: КНЕУ, 2021. — 230 с.
5. Myers D. G. *Psychology*. — 13th ed. — New York: Worth Publishers, 2022. — 800 p.
6. Zimbardo P. G., Johnson R. L., McCann V. *Psychology: Core Concepts*. — 9th ed. — Boston: Pearson Education, 2021. — 576 p.

Додаткові джерела:

1. Роменець В. А., Маноха І. П. *Історія психології XX століття*. — Київ: Либідь, 2017. — 512 с.
2. Карамушка Л. М. *Психологічна культура і професійний розвиток особистості*. — Київ: Наукова думка, 2022. — 264 с.
3. Гуменюк О. Є. *Основи психологічної практики*. — Київ: Освіта України, 2020. — 288 с.
4. Plotnik R., Kouyoumdjian H. *Introduction to Psychology*. — 11th ed. — Cengage Learning, 2020. — 752 p.

5. Atkinson R. L., Hilgard E. R. *Introduction to Psychology*. — 16th ed. — Cengage, 2019. — 720 p.
6. Passer M. W., Smith R. E. *Psychology: The Science of Mind and Behavior*. — 8th ed. — McGraw-Hill Education, 2021. — 800 p.
7. Sternberg R. J. *Cognitive Psychology*. — 8th ed. — Cengage Learning, 2022. — 576 p.
8. Corsini R. J., Wedding D. *Current Psychotherapies*. — 11th ed. — Cengage, 2022. — 592 p.

Інформаційні ресурси:

Українські

1. Національна академія педагогічних наук України (НАПН): <https://naps.gov.ua> — дослідження у галузі психології та освіти.
2. Українська асоціація психологів: <https://www.uapp.org.ua> — новини професії, етичні стандарти, освітні заходи.
3. Психологічна газета: <https://www.p-gazeta.com.ua> — публікації та матеріали з практичної психології.

Міжнародні

4. American Psychological Association (APA): <https://www.apa.org> — міжнародні стандарти психологічних досліджень, публікації, етичний кодекс.
5. British Psychological Society (BPS): <https://www.bps.org.uk> — професійні ресурси, стандарти, освітні програми.
6. Psychology Today: <https://www.psychologytoday.com> — аналітичні матеріали, статті, блоги з психології.
7. Google Scholar: <https://scholar.google.com> — пошук наукових публікацій і статей.
8. ResearchGate: <https://www.researchgate.net> — міжнародна платформа для обміну науковими дослідженнями.
9. World Health Organization (WHO): Mental Health: https://www.who.int/mental_health — глобальні стандарти та дослідження у сфері психічного здоров'я.

11. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Предмет, об'єкт і завдання психології.
2. Основні етапи розвитку психології як науки.
3. Внесок видатних учених у становлення психології.
4. Галузі сучасної психології та їх характеристика.
5. Місце психології у системі наук.
6. Психологія як професійна діяльність.
7. Основні принципи психологічного пізнання.
8. Методи дослідження у психології (спостереження, експеримент, опитування, тестування).
9. Етапи організації наукового дослідження в психології.
10. Етичні вимоги до проведення психологічних досліджень.
11. Академічна доброчесність у психологічній науці.
12. Роль емпіричних методів у розвитку психологічних знань.
13. Психолог як фахівець: основні напрями діяльності.
14. Основні компетентності психолога.
15. Принципи професійної етики психолога.
16. Етичний кодекс психолога: структура та зміст.
17. Психологічна культура і професійна відповідальність.
18. Комунікативна культура психолога.
19. Самопізнання як умова професійного становлення психолога.
20. Професійна ідентичність та її формування.
21. Стратегії професійного саморозвитку психолога.
22. Планування кар'єри у сфері психології.
23. Психологічне здоров'я фахівця: шляхи підтримки та профілактика професійного вигорання.
24. Життєві цінності й гуманістичні орієнтири психологічної професії.